

ALEGRIA KNJIGA
Slatina, lipanj
2022.

živjeti

JELENA KASTANETI

KAKO PROŽIVJETI „ŽIVJETI“ <https://youtu.be/R7o61CIJQWs>

JELENA KASTANETI

'Djevojka sam koja baca ljude, podiže utege i piše romane...'

Nisu sve ljubavi i sve
strasti stvorene da se
od njih gradi karijera.

Živjeti, Jelena Kastaneti

Ova knjiga zapravo ne počinje na mjestu i u trenutku u kojem se Alex i Lena upoznaju i započinju svoju „živjeli su sretno zauvijek“ priču.

Ne, ona započinje u trenutku u kojem su oni posvađani, ne razgovaraju i sjedaju u automobil kako bi se zaputili u svoj stan. Sjede i šute, ne govore iako oboje imaju štošta za reći, biraju šutnju i voze se. Sve do trenutka u kojem u njihov automobil ne udari drugi, a život jednog od njih samo što se zauvijek ne ugasi.

I tada, priča kreće od početka, od onog što smo svi očekivali da će se zapravo dogoditi nekoliko stranica ranije. Izmjenjuju se poglavlja „Nakon“ i „Prije“, paralelno upoznajemo junake ove priče i opraštamo se od jednog od njih.

Pripremite se i pročitajte, ali nemojte odustati samo zato što je teško, ova knjiga vam zaista puno toga može pružiti.

Da možete odabrati samo jednu supermoć, koja bi to bila?

- Lena bi odabrala nevidljivost. Alex bi, pak, letio.
- "Živjeti" nije (samo) ljubavni roman, ali priča o Leni i Alexu je priča o ljubavi.
- Priča je to i o opraštanju (sebi i drugima),
- o propuštenim prilikama,
- neizgovorenim riječima,
- prijateljstvu i smrti.
- I o životu, naravno.
- O pticama.
- O djevojčici koja je željela biti nevidljiva i dječaku koji je htio letjeti.

“SVAKOM
JE ČOVJEKU ISTINA ONO U ŠTO BIRA
VJEROVATI.”

— *Jelena Kastaneti, Živjeti*

NITKO NA OVOM SVIJETU
NE TUGUJE JEDNAKO.

- Roman se sastoji od 13 poglavlja, tvoreći istovremeno dvije dijametralno suprotne grupe – grupu parnih i grupu neparnih poglavlja.
- Neparna poglavlja evociraju spektar sretnih i manje sretnih uspomena protagonista i pripovjedača,
- parna poglavlja su smještena u sadašnjost i tvorena su od opisa snažnih osjećaja koje protagonist prolazi u različitim psihološkim fazama suočavanja s gubitkom.

@KASTANETI

A JEDNA OD NAJSTRAŠNIJIH STVARI NA SVIJETU JE
NEMATI KOGA ČEKATI.

- Likovi su građeni i iz vrlina i iz mana – a često njihove mane prevladavaju, čineći ih ljudima od krvi i mesa.
- Njihove odnose obilježavaju dubinsko proživljavanje raznolikih emocionalnih stanja, egzistencijalni problemi te nedostatak adekvatne komunikacije, no pažljivo skrojenim interakcijama ne nedostaje ni vjerodostojnoga i spontanoga humora, topline i znatiželje koja čitatelja tjera da knjigu ne ispušta iz ruke.

ALI DJEDE, AKO IMAŠ KORIJENJE, NE MOŽEŠ LETJETI.
ALEX, POSTOJE PREDNOSTI OSTAJANJA NA MJESTU.

- roman obiluje kratkim i gotovo pjesničkim sekvencama koje čitatelju omogućuju potpuno uživanje dok se boje, mirisi i oblici simultano spajaju

– Svi smo mi tek zbroj svojih odluka. Kad puštamo ljude u život, ne biraemo samo čovjeka. Biraemo i verziju sebe koja će iz tog odnosa nastati. Kad ljude zaobilazimo u životu, ne odričemo se samo sebe. Odričemo se i potencijalne verzije sebe. – citat je iz romana Živjeti.

@KASTANETI

buku, ulaze na velika vrata, pokazuju sve se ušuljaju kroz pukotinu za koju samo se mirno namjeste pored tebe. Jedva pnuti i već više ne možeš zamisliti da ih ne...
„I?“ Tom je, kad smo se sljedećeg dana naš davanja, izgovorio treći put.
„Što i?“
„Pa kako je bilo? Kakva je Lena?“
„Super.“
„Ozbiljno? Pazi da ne kažeš previše.“
„Pa što te zanima?“ pitao sam kroz bilo, super je cura “

- U djelu koje prati dvije uzročno-posljedično povezane radnje ispunjene željom za ljubavi i životom te pomirenjem s gubitkom, osobnosti dvoje mladih ljudi oslikane su kao spomenar. Odnosno, likovi kao da se temelje na proživljenim uspomenama koje prepričavaju i stvaraju osobe koje nisu spremne suočavati se s velikim, zastrašujućim istinama stvarnosti te radije žive upravo u tim sjećanjima.

- Dvoje nadasve različitih mladih ljudi pronašlo se na dobrom mjestu u dobro vrijeme, gradili su odnos temeljen na manama i prihvaćali jedno drugo kao nesavršeno savršene. Tražili su utočište u svojim gnijezdima emocionalne (ne)stabilnosti i živjeli u nedostatku razumijevanja i kvalitetne komunikacije koja bi im osigurala sreću.
- Partneri se slažu i svađaju, grle i udaljavaju, pjevaju i plaču, proživljavaju i izražavaju svoju ljubav različito, podnose žrtvu i čine sve kako bi održali kakav-takav sklad u odnosu.

- Lena i Alex protagonisti su ovoga romana koji prvo trebaju naučiti živjeti za sebe, a tek onda za druge. Trebaju živjeti kako bi ispričali tu jednu priču s toliko ispreplitanja, znatiželje, strasti za razumijevanjem i podrškom i ostali prisebni. Oni nisu bili prisebni: tražili su se, živjeli su, ali stvorili su od sebe osobe koje tek patnjom saznaju tko su.

Više se ne bojim prolaznosti vremena. Spoznao sam da postoji puno toga što je strašnije. A jedna je od najstrašnijih stvari na svijetu nemati koga čekati.

Živjeti, Jelena Kastaneti

- Knjiga počinje tako da Alex i Lena ulaze u auto, posvađani su i neočekivano završe u automobilskoj nesreći (sve iz Alexove perspektive). Razlog svađe na početku nam je nepoznat, ali se u romanu izmjenjuju prošlost i sadašnjost kroz koje saznajemo što je dovelo do početne scene u kojoj su se likovi našli.
- Prošlost (**prije**) opisuje upoznavanje glavnih likova i kakve su živote vodili prije nego što su se upoznali. Njihove pozadine. Zašto su takvi kakvi jesu. A u prošlosti nam je Alex pričao i o tome kako se stvorila epska ljubav i kako su ju on i Lena održavali. Kroz sadašnjost (**poslije**) nam Alex, nažalost, priča o svome životu nakon nesreće u kojoj je Lena izgubila život. Kako se nosi s time. Govori o svojoj boli i o osjećaju krivnje. Priča o tome kako (pre)živjeti.

Alex i Lena ulaze u auto. Posvađani su i ne govore si ništa. Kišna je noć, a u mraku ispred njih se pojavljuju samo dva svjetla. Već u idućem trenutku auto se preokreće, a njima čitav život projuri pred očima. Da, ono što dolazi nakon te noći strašno je. Što ako jedno od dva srca prestane kucati?

Ali ova knjiga ne staje ondje gdje sve završava.

Ona nas vodi ondje gdje sve tek počinje. Gdje godinama ranije u elitnoj londonskoj četvrti dadilja jednoj djevojčici prolazi četkom kroz zlatnu kosu, a 450 kilometara sjeverno na livadi iza dviju siromašnih kuća djed jednom dječaku govori o pticama.

Roman "Živjeti" donosi nam toplu, ali i tešku priču o obitelji, prijateljstvu i ljubavi. O djetinjstvu, moći, neimaštini, snovima i gubitku. O mnoštvu prešućenih riječi kad ih je trebalo izgovoriti i o mnoštvu izgovorenih kad je trebalo prešutjeti. O djevojčici koja oduvijek želi biti nevidljiva i o dječaku koji oduvijek želi letjeti. Pripremite se za uragan emocija. Jer s ovim ćete se likovima na trenutke smijati i radovati životu. Željete ih utješiti u zagrljaju, ljutit će vas i ponekad podsjećati na sve što i sami jeste. Jer na svakoj stranici ovog romana ispisan je dio predivne i snažne priče o životu.

- S tugom treba postupati kao s prijateljima. Pustiš ju da vidi najranjiviju verziju tebe i da oстане koliko želi, a onda ju nježno ispratiš do sljedećeg puta. Ludost bi bila pokušati pobjeći od nje.”
- “Tko zarezne nevidljivim nožem po našoj koži? Tko nam otiske učini jedinstvenima? Tko odluči na čijim će se rukama pisati o gubitku?”
- “Ako nikada nisi imao slobodu, i ne znaš da ti nedostaje.”
- Jelena Kastaneti, Živjeti

- Svako tugovanje se sastoji od 5 ključnih faza koje kreću od:
- *poricanja*, u trenutku kad odbijamo prihvatiti situaciju onakva kakva jest.
- Zatim nastupa *ljutnja* na višu silu koja je "dopustila" da se sve to zadesi.
- Nakon čega, tu je i *pregovaranje* u kojem krivimo sebe i poželimo biti mi na mjestu te druge osobe.
- Četvrta je faza *depresija*. Ujedno je to i kulminacija gdje nam srce istinski pati.
- Na sreću ili nesreću, zadnja faza je *prihvatanje* činjenica onakvih kakve jesu.

Tada je započeo priču o tome kako svi na ovom svijetu imaju određeno vrijeme na raspolaganju. Rekao je da je manje važno koliko to vrijeme traje, a daleko važnije što odaberemo učiniti s njim. Objasnio je kako se, kad vrijeme istekne, samo ugasimo. Svi umiru, Alex. Ali ne znaju svi živjeti.

- Alex vjeruje u sudbinu, u vjernost, obećanje. Njega je djed naučio kako da leti, a da se ne pomakne nužno sa tla. U njegov život upada Lena. Neočekivano, nakon tipično mamurnog tuluma.
- Lena ne voli pozornicu. Ona uživa u tišini, dok se stapa sa tipkama klavira. U kontrastu s njom, glavna osobina Alexa koja ga uostalom i prati kroz život jest trud koji ulaže da njemu bliske osobe uspiju u snovima koje nisu nikad izrekli naglas.

NIJE BILO VAŽNO KAKVE SU IH NESREĆE
TOG DANA ZADESILE
I S KAKVIM SU SE PROBLEMOM MORALI NOSITI.
NIJE BILO VAŽNO NOSE LI NEKE KRIVNJE
I KOLIKO SI ČESTO OPRAŠTAJU DA BI OPSTALI.
KAD BI MAJKA PUSTILA GLAZBU,
OTAC BI PLESAO S NJOM.

@KASTANETI

"SVI SMO MI TEK ZBROJ SVOJIH ODLUKA. KAD
LJUDE PUŠTAMO U ŽIVOTU,
NE BIRAMO SAMO ČOVJEKA. BIRAMO I
VERZIJU SEBE KOJA ĆE IZ TOG ODNOSA
NAŠTATI. KAD LJUDE ZAIBILAZIMO U
ŽIVOTU, NE ODRIČEMO SE SAMO
ČOVJEKA. ODRIČEMO SE I POTENCIJALNE
VERZIJE SEBE."

— Jelena Kostreneti, *Živjeti*

— Jelena Kostreneti —

- Ovo nije klasična priča o ljubavi. Zapravo je priča o življenju, kao što i sam naslov nagovještava. Međutim, priča je to i o nestajanju, o onom "što nakon?" Neopisiva je toplina i strah koju ova knjiga pruža. Možda zato jer je tako sitno potrebno da se takve stvari dogode onda kad su nam emocije te koje kulminiraju. Priča je to i o obitelji i onome što se od nas očekuje, a da se u tome ne pronalazimo. Alex i Lena su primjer egzistencije unatoč razlikama. Nenadmašna je također priča o djedu koja vuče nit kroz cijelu knjigu i koja me podsjetila koliko uspomene, htjeli mi to ili ne, od nas čine čovjeka.

Brojevi ne lažu, za
razliku od ljudi.

Živjeti, Jelena Kastaneti

- "Nemam volje ni potrebe izići iz kreveta. Prepričao sam jastucima tisuće naših tajni. Obrazom naslonjen na meku površinu, nepomičan. Ali zakleo bih se da, koliko god sad znaju o životu, više znaju o smrti. Ponekad si promatram ruke. Nijedna mi se žila više ne nazire. Postao sam gotovo proziran, a ti si ta koja je sanjala o nevidljivosti. Sanjala o tome da se sakriješ, a ja sam te uporno tjerao na pozornicu života. Zašto te samo nisam mogao poslušati? Ako ja polako postajem nevidljiv, znači li to da ti sada letiš?"

Svakom je čovjeku
istina ono u što bira
vjerovati.

Živjeti, Jelena Kastaneti

- Alexander Finn Raven mladić je od 25 godina. Živi u Londonu, opsjednut je matematikom i brojevima, a osoba koja je obilježila njegov život jest djed koji nažalost više nije među živima. Alexova suprotnost jest djevojka Lena Rose Evans. Njoj su 24 godine i za razliku od Alexa voli riječi, ne brojeve. Osoba koja je možda najviše obilježila njen život nije osoba s kojom je krvno vezana, već je to njena dadilja.

Tada je započeo priču o tome kako svi na ovom svijetu imaju određeno vrijeme na raspolaganju. Rekao je da je manje važno koliko to vrijeme traje, a daleko važnije što odaberemo učiniti s njim. Objasnio je kako se, kad vrijeme istekne, samo ugasimo. Svi umiru, Alex. Ali ne znaju svi živjeti.

Živjeti, Jelena Kastaneti

Počeci su uglavnom inspirativni,
poletni, zaneseni. Ponekad takvi
budu godinama. Onda nas
ošamari stvarnost i shvatimo da
ne može uvijek sve ići onako
kako smo zamislili.

Živjeti, Jelena Kastaneti

- Početak romana je bio neopisivi šok. Kako je to moguće, zašto se to dogodilo, jednostavno je prerano i nema smisla?
- I kako sam dalje čitala, bivalo je sve teže i teže jer sam cijelo vrijeme znala ono što oni ne znaju, da je vremena još jako malo i da ga troše na pogrešan način.
- Nitko od nas ne zna koliko mu je vremena preostalo na ovom svijetu, u ovom obliku. Možda brojimo godine, a možda tek dane ili sate, ne možemo to znati, kao ni junaci ovog romana.
- No, zahvaljujući njima i njihovim pogreškama, dobili smo poruku i uputu, na nama je da odlučimo hoćemo li ih se pridržavati ili ćemo tratiti dane, ne koristiti svaki trenutak i ne govoriti bližnjima koliko nam znače.

Mislim da sam te
pogrešno volio.
Uplašen vremena koje
prolazi, nisam znao na
koji način slaviti
trenutke u kojima si
moja.

Živjeti, Jelena Kastaneti